

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej
w Mniowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mniowie jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 9 413 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Piotr Wilczak.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mniowie został utworzony na mocy Uchwały Nr 18/1/92 Rady Gminy w Mniowie z dnia 30 marca 1992 roku w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniowie.

Ośrodek posiada własny REGON 290421981 i NIP 959 137 84 55.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest Pani Irena Skowron.

W badanym okresie Ośrodek działał w oparciu o:

- 1) Statut przyjęty Uchwałą 269/XLI/2018 Rady Gminy Mniów z dnia 23 kwietnia 2018 roku w sprawie przyjęcia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniowie.
- 2) Regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 14/2018 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniowie z dnia 27 czerwca 2018 r.
- 3) Uchwałą Nr 5/III/2018 Rady Gminy Mniów z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego w celu udzielenia wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.
- 4) Uchwałą Nr 4/III/2018 Rady Gminy Mniów z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego programu osłonowego „Gorący posiłek” na lata 2019-2023.
- 5) Uchwałą Nr 6/III/2018 Rady Gminy Mniów z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków na świadczenia w formie posiłku, pomocy rzeczowej w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem rządowym „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.
- 6) Uchwałą Nr 55/XXXIV/2005 Rady Gminy w Mniowie z dnia 29 grudnia 2005 r. w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.
- 7) Uchwałą Nr 239/XXXVI/2017 Rady Gminy Mniów z dnia 21 grudnia 2017 roku w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych.

 Wsk

- 8) Zarządzenie nr 85/2017 Wójta Gminy Mniów z dnia 31 października 2017 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniowie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.
- 9) Zarządzenie nr 37/2018 Wójta Gminy Mniów z dnia 14 czerwca 2018 r. w sprawie upoważnienia Pani Agnieszki Pasierbek, pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniowie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracoń - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - koordynator kontroli - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 665/2019 z dnia 13 września 2019 r., wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Panią Janinę Mikołajczyk.
2. Katarzyna Wach - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 666/2019 z dnia 13 września 2019 r., wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Panią Janinę Mikołajczyk.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniowie* pod poz. 9/2019.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 16 – 18 września 2019 r.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.) oraz przepisy

rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2019 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mniowie mieści się na parterze w budynku Urzędu Gminy w Mniowie, przy ulicy Centralnej 9, tel. 41 373 71 79. Ośrodek zajmuje 4 pomieszczenia biurowe: kierownik i księgowa pracują w jednym pomieszczeniu, 4 pracowników socjalnych zajmuje jedno duże pomieszczenie, 1 pracownik socjalny oraz referent ds. świadczeń rodzinnych i asystent rodziny zajmują jeden pokój, w ostatnim pokoju pracują inspektor ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz referent ds. świadczenia wychowawczego (zał. nr 1 – Protokół oględzin). Wszystkie pomieszczenia są wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe GOPS są trudne, ponieważ kierownik i księgowa nie mają osobnych pokoi, ponadto klienci nie mają możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest bezrobocie, ubóstwo oraz niepełnosprawność.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów lub gotówką w kasie Banku Spółdzielczego.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej (zał. nr 2 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi).

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mniowie w obszarze pomocy społecznej na dzień kontroli zatrudnionych było na umowę o pracę 13 pracowników, tj.: kierownik,

B. Khan

starszy specjalista pracy socjalnej, specjalista pracy socjalnej, starszy pracownik socjalny, 2 pracowników socjalnych (w tym 1 na ½ etatu) i 7 opiekunek środowiskowych. Na umowę zlecenie został zatrudniony logopeda świadczący specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W toku kontroli ustalono, że Kierownik GOPS i pozostali pracownicy merytoryczni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy (w tym Kierownik ma ukończoną specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej wymaganą w art. 122 ust.1 ustawy o pomocy społecznej).

Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

liczba mieszkańców gminy/liczba etatów pracowników socjalnych

9 413/4,5 = 2 092 osób

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, ale nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 – w Ośrodku zatrudnionych jest 5 pracowników socjalnych na 4,5 etatu i na jednego pracownika socjalnego przypada 2 092 osób.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019, poz. 1507 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS (zał. nr 3 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez GOPS) wynika, że w 2019 roku do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego pobierało 80 osób (60 to osoby samotne) - w roku bieżącym wydano 22 decyzje przyznające pomoc. Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne za 52 osoby.

B. Wal

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne:

GOPS.5100.25.2019; GOPS.5100.12.2019; GOPS.5100.80.2019; GOPS.5100.8.2019; GOPS.5100.53.2019; GOPS.5100.23.2019; GOPS.5100.26.2019; GOPS.5100.76.Z.2019; GOPS.5100.72.2019; GOPS.5100.75.2019.

Skontrolowana dokumentacja zawierała dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Świadczenia stałe przyznawano na podstawie prawidłowo przywołanych artykułów ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także przytaczano upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika lub pracownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej.

W decyzjach, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. i o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności informowano stronę w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji.

Osoby pobierające zasiłek stały miały opłacaną składkę zdrowotną zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, a o tym fakcie beneficjenta informowano odrębnym pismem.

W postanowieniu decyzji wpisywano wysokość świadczenia i okres, na jaki zostało ono przyznane.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystania ze zrzeczenia się prawa do odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję i skutkach tego zrzeczenia.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji sporządzonej przez Kierownika GOPS wynika, że Ośrodek w 2019 r. do dnia kontroli pomocą okresową objął 28 osób. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 11 osób.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.5101.15.2019; GOPS.5101.22.2019; GOPS.5101.24.2019; GOPS.5101.29.2019; GOPS.5101.30.2019; GOPS.5101.27.2019; GOPS.5101.9.2019; GOPS.5101.26.2019; GOPS.5101.18.2019; GOPS.5101.17.2019.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki emerytur i rent, raporty z Aplikacji Centralnej Rynku Pracy, zaświadczenia z UG o posiadaniu lub nieposiadaniu gospodarstwa rolnego.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych wydanych na pomoc okresową przywołano prawidłowe przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka.

W decyzjach, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. i o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności informowano stronę w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości udzielonej pomocy, powodzie jej przyznania oraz okresie, na jaki pomoc została udzielona.

Pouczenie skontrolowanych decyzji zawierało informację dla strony o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania wobec organu, który wydał decyzję i skutkach tego zrzeczenia (art. 127a k.p.a.).

Zespół inspektorów stwierdził, że pomoc w formie zasiłku okresowego była wyliczana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w wysokości gwarantowanej przez budżet państwa. Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

Kradu

Wieloletni program „Posiłek w szkole i w domu”

Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS wynika, że w 2019 roku do dnia kontroli pomocą w formie posiłku i zasiłku celowego na zakup żywności lub posiłku objęto 585 osób z 169 rodzin, z czego 222 osoby otrzymały posiłek, a 363 osoby zasiłek celowy na zakup żywności lub posiłku.

W ramach Programu wsparciem na podstawie wniosków dyrektorów szkół objęto 21 uczniów, w tym 17 w szkołach na terenie gminy i 4 w szkołach poza jej terenem.

Dożywianie prowadzone jest w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Mniowie :

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów	Koszt posiłku od września 2019	Rodzaj posiłku
1.	Szkoła Podstawowa w Cierchach	29	2,70 zł	gorący posiłek
2.	Szkoła Podstawowa w Rogowicach	30	2,70 zł	gorący posiłek
3.	Szkoła Podstawowa w Zaborowicach	33	2,70 zł	gorący posiłek
4.	Szkoła Podstawowa w Grzymałkowie	61	2,50 zł	gorący posiłek
5.	Szkoła Podstawowa w Mniowie	45	2,50 zł	gorący posiłek
6.	Szkoła Podstawowa w Mniowie punkt przedszkolny	12	5,00 zł	pełen obiad
7.	Przedszkole „Bajka” w Mniowie	3	8,00 zł	pełen obiad
8.	Przedszkole „Dziecięca Osada” w Wólce Kluckiej	3	8,00 zł	pełen obiad

W roku 2019 Ośrodek dożywiał 7 dzieci spoza terenu gminy. Koszt gorącego posiłku wahał się w granicach od 1,50 do 7,00 zł.

Na terenie Gminy dzieci otrzymują gorący posiłek, co było zgodne z ideą Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej pomocy w formie zasiłków celowych w ramach realizacji wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

GOPS.PR.5102.23.2019;   GOPS.PR.5102.86.2019;   GOPS.PR.5102.99.2019;
GOPS.PR.5102.47.2019;   GOPS.PR.5102.49.2019;   GOPS.PR.5102.64.2019;
GOPS.PR.5102.71.2019;   GOPS.PR.5102.84.2019;   GOPS.PR.5102.3.2019;
GOPS.PR.5102.18.2019;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.5113.19.2019; GOPS.5113.60.2019; GOPS.5113.158.2019; GOPS.5113.95.2019; GOPS.5113.140.2019; GOPS.5113.168.2019; GOPS.5113.97.2019; GOPS.5113.124.2019; GOPS.5113.163.2019.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajdowała się kompletna dokumentacja określająca sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o prawidłowo przywołane przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, uchwałę Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”, uchwały Rady Gminy dot. dożywiani oraz upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika GOPS.

Decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności. Decyzje przyznające świadczenie w postaci posiłku były wydawane na rok budżetowy.

W postanowieniu decyzji przyznających posiłek określano kto jest biorcą, na jaki okres przyznano pomoc, kto jest jej realizatorem oraz koszt dzienny posiłku.

W uzasadnieniu decyzji w sposób klarowny opisywano sytuację, na podstawie której przyznano świadczenie.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji, prawidłowo powoływano się również na przepisy art. 127a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Mniowie przyznawał zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. Zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy Ośrodek udzielał również w szczególnie uzasadnionych przypadkach, specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie, w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Krań

Jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika GOPS, kontrolowana jednostka w roku 2019 zasiłki celowe przyznała 33 osobom i 8 osobom – specjalne zasiłki celowe.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

- zasiłki celowe:

GOPS.5102.39.2019; GOPS.5102.33.2019; GOPS.5102.30.2019; GOPS.5102.17.2019; GOPS.5102.7.2019; GOPS.5102.38.2019; GOPS.5102.2.2019; GOPS.5102.4.2019; GOPS.5102.23.2019;

- specjalne zasiłki celowe:

GOPS.S.5102.10.2019; GOPS.S.5102.4.2019; GOPS.S.5102.2.2019; GOPS.S.5102.6.2019; GOPS.S.5102.3.2019; GOPS.S.5102.9.2019; GOPS.S.5102.7.2019; GOPS.S.5102.8.2019; GOPS.S.5102.5.2019.

Większość skontrolowanych decyzji przyznawała pomoc na częściowe pokrycie kosztów zakupu żywności lub opału. W wywiadach środowiskowych była opisana sytuacja zdrowotna, rodzinna, materialna wnioskodawców.

Pomoc przyznawana była w oparciu o właściwe przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Pomoc przyznano prawidłowo – od miesiąca złożenia wniosku – zgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

W postanowieniu sprawdzonych decyzji określano za jaki miesiąc pomoc jest przyznana, na jaki cel i w jakiej kwocie. Natomiast w decyzjach przyznających zasiłki specjalne nie wskazywano celu, na jaki decyzja została wydana. Cel był określony dopiero w uzasadnieniu.

Decyzjom, realizowanym przed ich uprawomocnieniem, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności.

W pouczeniu strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie, prawidłowo przywoływano treść art. 127a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Handwritten signature in the bottom left corner.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Mniowie realizował pomoc w formie usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W dniach kontroli GOPS w Mniowie zatrudniał na umowę o pracę 7 opiekunek, które świadczyły usługi opiekuńcze u 23 osób. Koszt za 1 godzinę usług wynosił 25 zł.

Podczas kontroli sprawdzono akta:

GOPS.5122.17.2019; GOPS.5122.6.2019; GOPS.5122.20.2019; GOPS.5122.10.2019
GOPS.5122.11.2019; GOPS.5122.15.2019; GOPS.5122.19.2019; GOPS.5122.5.2019;
GOPS.5122.7.2019; GOPS.8225.1.2018 – GOPS Miedziana Góra.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej rodziny.

Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, uchwałę Rady Gminy dot. usług opiekuńczych, Zarządzenie nr 118/2018 Wójta Gminy Mniów z dnia 21.12.2018 r. i rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka.

W postanowieniu decyzji określono: dla kogo przyznano usługi, na jaki okres i ile godzin, pełny koszt 1 godziny usług, procentową odpłatność oraz zasady ponoszenia odpłatności lub że usługi są świadczone nieodpłatnie, wskazano też realizatora usług. Brak zakresu usług – Kierownik GOPS poinformowała, że jest opracowywany szczegółowy zakres usług, który jest przedstawiany klientowi przez opiekunkę. Inspektorzy pouczyli, że taki dokument powinien być załącznikiem do decyzji administracyjnej.

Decyzjom nadawano rygor natychmiastowej wykonalności.

W pouczeniu skontrolowanych decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, powoływano się prawidłowo na treść art. 127a k.p.a.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadania związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Usługi świadczone były przez logopedę, który posiada wykształcenie wyższe na kierunku pedagogiki specjalnej w zakresie logopedii oraz studia podyplomowe z neurologopedii. Z pomocy korzystało 5 osób. Koszt usługi w roku 2019 wyniósł 60 zł.

Podczas kontroli sprawdzono akta:

GOPS.S.5122.4.2019; GOPS.S.5122.5.2019; GOPS.S.5122.3.2019; GOPS.S.5122.2.2019; GOPS.S.5122.1.2019.

Pomocy udzielono w oparciu o aktualne przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Zarządzenie nr 39/2018 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniowie z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia kwoty stanowiącej podstawę do naliczenia odpłatności za jedną godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, a także upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka.

W postanowieniu decyzji administracyjnych określono: kto jest biorcą usługi, okres na jaki przyznano usługi i ile godzin, pełny koszt 1 godziny usług, procentową odpłatność oraz zasady ponoszenia odpłatności lub że usługi są świadczone nieodpłatnie. Zakres usług wskazano dopiero w uzasadnieniu.

Decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

W pouczeniu poinformowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego i przytaczano treść art. 127a k.p.a.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek kieruje do domu pomocy społecznej. Na dzień kontroli w dps przebywało 12 osób, w badanym okresie skierowano 4 osoby.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub

odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna w kontrolowanym ośrodku ukierunkowana jest na rozwiązywanie problemów dotyczących osób lub rodzin, powodujących określone dysfunkcje w ich życiu lub prowadzących do ich wykluczenia społecznego. Wiele działań prowadzonych w ramach pracy socjalnej GOPS przynosi pozytywne efekty w postaci podjęcia pracy zarobkowej, pełnego usamodzielniania się bądź odejścia od systemu pomocy społecznej na pewien czas, poprawy funkcjonowania rodzin, podejmowania leczenia odwykowego, umiejętności radzenia sobie w nowych sytuacjach, wzmocnienia poczucia własnej wartości. Efektywność działań podejmowanych przez pracowników socjalnych jest trudno mierzalna, gdyż efekty działań nie zawsze przekładają się na liczby. Pomoc otrzymywana przez klientów Ośrodka jest na bieżąco monitorowana.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. W ramach prowadzonej pracy socjalnej w 2019 r. zawarto 10 kontraktów socjalnych (poza projektem).

Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mniowie od czerwca 2018 r. realizuje projekt pt. „Dzienne ośrodki wsparcia w Gminie Mniów”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach *Osi Priorytetowej 09 Włączenie społeczne i walka z ubóstwem, Działania 09.02. Ułatwienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych, Poddziałania 09.02.01. Rozwój wysokiej jakości usług społecznych Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020*. W ramach projektu prowadzone są:

- Punkt Interwencji Kryzysowej. W punkcie realizowana jest praca socjalna, prowadzone jest również poradnictwo: psychologiczne, socjoterapeutyczne, psychoterapeutyczne, prawne. Ze wsparcia Punktu Interwencji Kryzysowej mogą korzystać wszyscy mieszkańcy Gminy Mniów. W związku z prowadzeniem punktu Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej nie ponosi żadnych wydatków finansowych z budżetu Gminy;

- Świetlica środowiskowo-socjoterapeutyczna „Promyk”. Działa ona zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Do świetlicy uczęszcza 30 dzieci z terenu Gminy Mniów. Placówka w formie opiekuńczej realizując swoje zadania zapewnia: pomoc w nauce, organizację czasu wolnego poprzez udział w dodatkowych zajęciach z języka angielskiego i informatyki, organizację czasu wolnego poprzez udział

w dodatkowych zajęciach rozwijających zainteresowania, wyjazdy na basen z lekcjami nauki pływania, prowadzenie zajęć tematycznych, zajęcia terapeutyczne, stałą systematyczną współpracę z rodziną dziecka, pomoc dziecku w radzeniu sobie z życiowymi problemami, kryzysami rodzinnymi, kryzysami związanymi z relacjami z rówieśnikami, szkolnymi itp.; pomoc w nabywaniu umiejętności społecznych, koniecznych do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu, rozpoznanie sytuacji dziecka w kontekście jego sytuacji rodzinnej, współpracę z innymi instytucjami, dożywianie dzieci, wyposażenie w przedmioty potrzebne do zajęć. W związku z prowadzeniem świetlicy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej nie ponosi żadnych wydatków finansowych z budżetu Gminy.

Dodatkowo GOPS w Mniowie organizuje imprezy mikołajkowe dla dzieci niepełnosprawnych z terenu Gminy oraz dla dzieci z rodzin ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy. We wrześniu br. został zorganizowany wyjazd rodziców i dzieci niepełnosprawnych na „Paragedon – III Festiwal aktywności fizycznej dla osób niepełnosprawnych”, organizowany przez Stowarzyszenie „Projekt Świętokrzyskie” na Stadionie Lekkoatletycznym w Kielcach (zał. nr 4).

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W toku kontroli zespół kontrolny nie wniósł zastrzeżeń do Statutu i Regulaminu Ośrodka.

Warunki lokalowe GOPS zostały ocenione jako niedostateczne, ponieważ kierownik i księgowa nie mają osobnych pokoi, co utrudnia pracownikom efektywne wykonywanie obowiązków, ponadto brak pomieszczenia, które dawałoby klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów.

Kadra merytoryczna posiada odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, ale nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 – w Ośrodku zatrudnionych jest 5 pracowników socjalnych na 4,5 etatu i na jednego pracownika socjalnego przypada 2 092 osób.

W aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programów wieloletnich „Posiłek w szkole i w domu”, zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego oraz usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznano celowo i zasadnie.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Pomoc przyznawana była w oparciu o prawidłowo przywołane przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, stosowne uchwały Rady Ministrów dot. programów dożywiania, uchwały Rady Gminy dot. dożywiania i usług opiekuńczych, a także upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika lub pracownika Ośrodka.

W postanowieniu decyzji wydawanych na usługi opiekuńcze brak było zapisu o zakresie świadczonych usług. Dokument zawierający szczegółowy zakres usług, który jest przedstawiany klientowi przez opiekunki powinien być załącznikiem do decyzji administracyjnej.

W postanowieniu decyzji na specjalne zasiłki celowe brak było wskazanego celu, na jaki decyzja została wydana. Cel został określony dopiero w uzasadnieniu.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz prawidłowo przywoływano treść art. 127a k.p.a.

Decyzje administracyjne przyznające pomoc w formie posiłku, wydawane były na rok budżetowy.

Pozytywnym jest, że we wszystkich szkołach na terenie gminy dzieci i młodzież otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą programu „Posiłek w szkole i w domu”.

W badanym okresie pracownicy socjalni w sposób bardzo dobry wykorzystywali kontrakt socjalny w pracy socjalnej.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania

protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Protokół z przeprowadzonych oględzin dot. bazy lokalowej OPS.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
3. Tabela „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.
4. Informacja na temat dodatkowych działań GOPS w Mniowie.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Katarzyna Wach
2. Magdalena Pracon

Ze strony kontrolowanej:

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Mniowie
mgr Irena Skowron

Mniów, dn. 15.10.2019.

Kielce, dnia 10 października 2019 r.

Data i podpis

[Podpis]

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
26-080 Mniów, ul. Centralna 9
tel. (041) 37 37 179